

Hvordan opprette en fremtidsfullmakt?

Ref. <https://www.vergemal.no/Bestemme-selv/Fremtidsfullmakt/>

Vergemålsloven gir anledning til å opprette en fremtidsfullmakt, og få fullmakten stadfestet av Fylkesmannen, for de som ønsker det. Ordningen med fremtidsfullmakt er en frivillig, privatrettslig ordning.

Fremtidsfullmakt er et alternativ til vergemål, for den som ønsker å ordne forholdene sine selv for en fremtid der en selv ikke er i stand til å treffe egne avgjørelser. Vergemål kan likevel vedtas, dersom det blir krevd og vilkårene for vergemål er oppfylt. Det må i så fall være et behov for vergemål. Fylkesmannen vil i sin vurdering legge vekt på om fullmektigen tar hånd om interessene til den som har gitt fremtidsfullmakten slik det er forutsatt fremtidsfullmakten og om det er behov for ytterligere bistand.

En fremtidsfullmakt er en fullmakt til en eller flere personer om å representere den som gir fullmakten etter at han/hun på grunn av sin helsetilstand ikke lenger er i stand til å ivareta sine interesser.

En fremtidsfullmakt kan trekkes tilbake, så lenge den som har gitt fullmakten er i stand til å forstå hva det innebærer. Vergemålsloven gir nærmere regler for tilbakekallet.

Hvem kan opprette en fremtidsfullmakt og hvem kan være fullmektig?

En fremtidsfullmakt kan opprettes av den som er over 18 år, og som har evne til å forstå hva en fullmakt innebærer. Fullmektigen må også være over 18 år, si ja til å være fullmektig og ikke selv ha verge. En juridisk person, f.eks. et advokatfirma kan ikke utpekes.

En fremtidsfullmakt kan omfatte både økonomiske og personlige forhold, og kan avgrenses til å gjelde bestemte områder.

Hva er ikke omfattet?

Uten særskilt hjemmel i lov kan fullmektigen på fullmaktsgiverens vegne ikke:

- stemme ved valg
- inngå ekteskap
- erkjenne farskap
- samtykke til donasjon av organ
- opprette eller tilbakekalle testament
- samtykke til tvang
- eller handle i andre særlig personlige forhold

Hva skal til for at fremtidsfullmakten skal være gyldig og kunne stadfestes?

En fremtidsfullmakt skal gjøres skriftlig med to vitner som fullmaktsgiveren har godtatt og som er til stede sammen og vet at dokumentet skal være en fremtidsfullmakt. Mens vitnene er til stede, skal fullmaktsgiveren skrive under dokumentet eller vedkjenne seg sin underskrift. Vitnene skal skrive under dokumentet mens fullmaktsgiveren er til stede.

Vitnene må ha fylt 18 år og må ha evne til å forstå hva det innebærer å skrive under. Fullmektigen kan ikke være vitne. Det samme gjelder ektefellen til fullmektigen, samboer, foreldre, barn og barnebarn.

Formkravene i vergemålsloven (§ 81) må være oppfylt for at dokumentet skal være gyldig som fremtidsfullmakt.

Hva bør fullmakten i tillegg inneholde?

Fremtidsfullmakten bør dateres. Vitnene bør i påskrift på dokumentet opplyse om fullmaktsgiveren har opprettet fullmakten av egen fri vilje og hadde evne til å forstå hva den innebærer. Påskriften bør inneholde opplysninger om fødselsdatoen til vitnene og deres adresse.

Om salg av eiendom

Om fremtidsfullmakten inneholder føringer på eller fullmakt for salgsoppdrag av eiendom, må eiendommen identifiseres i fremtidsfullmakten. For fast eiendom innebærer dette opplysning av kommunenummer, gårdsnummer, bruksnummer og eventuelt feste- og/eller seksjonsnummer. For borettslag: organisasjonsnummer og andelsnummer. Tilsvarende vil normalt forretningsfører for aksjeselskap kreve at organisasjonsnummer, aksjenummer og/eller leilighetsnummer fremgår av fullmakten.

Hva skjer når en fremtidsfullmakt trer i kraft?

En fremtidsfullmakt trer i kraft når fullmaktsgiveren på grunn av sinnslidelse, f.eks. demens, eller alvorlig svekket helsetilstand ikke lenger er i stand til å ivareta sine interesser innenfor de områdene som omfattes av fullmakten.

Den som er oppgitt som fullmektig tar stilling til når fullmakten trer i kraft, og underretter den det gjelder, hans/hennes ektefelle eller samboer, eller andre nære slektninger dersom det ikke finnes en ektefelle eller en samboer.

Fullmektigen kan be Fylkesmannen om å stadfeste at fremtidsfullmakten trer i kraft, dersom vilkårene for stadfesting er til stede. Dersom den blir stadfestet vil fullmektigen få en attest fra Fylkesmannen.

Fullmektigen skal handle i samsvar med fullmakten og skal se til at fullmaktsgiverens interesser og rettigheter blir ivaretatt.

En fremtidsfullmakt kan gjelde både økonomiske og personlige forhold, og den kan avgrenses til å gjelde bestemte områder. Et praktisk eksempel på et personlig forhold som kan omfattes, er hvor vedkommende skal bo.

Nærstående er gitt ulike rettigheter etter helse- og sosiallovene. En fremtidsfullmektig har ikke flere rettigheter enn det som er gitt til nærstående i helselovgivningen.

Før fullmektigen treffer avgjørelser skal fullmaktsgiveren høres hvis dette kan skje uten betydelige vanskeligheter. Det er ikke nødvendig hvis fullmaktsgiveren ikke kan forstå hva saken gjelder.

Fullmektigen kan ikke representere fullmaktsgiveren i saker der han eller hun ville vært inhabil som verge. Hvis fullmektigen er inhabil, kan Fylkesmannen oppnevne en verge med et mandat avgrenset til de forhold hvor fullmektigen er inhabil.

Fullmektigen kan gi sedvanlige gaver på fullmaktsgiverens vegne. Hva som er sedvanlig beror blant annet på fullmaktsgiverens økonomi og hva han/hun tidligere har pleid å gi til fødselsdager, jul, konfirmasjoner og bryllup. Andre gaver kan bare gis hvis det er særskilt angitt i fullmakten. Fullmektigen kan også dekke sine nødvendige utgifter, samt beregne seg et passende vederlag.

Som særskilt tilkalt vitner bekrefter vi herved at ovenstående fremtidsfullmakt i dag, mens vi begge var til stede samtidig, ble undertegnet av fullmaktsgiver....., og at han vedkjente seg den som sin egen fri vilje dersom han i fremtiden ikke skulle være i stand til å ivareta sine egne interesser.

Vi er ikke fullmektiger etter fullmakten og underskriver herved etter hans eget ønske, mens han selv er til stede, og bekrefter at han har opprettet fremtidsfullmakten av egen fri vilje.

Sted: Dato:

.....
(Vitne 1)

.....
(Vitne 2)

Født:

Født:

.....

.....

.....

.....

Adresse

Adresse